

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 5. septembra 2019*

„Pritožba – Odškodninska tožba – Člen 340, drugi odstavek, PDEU – Predolgo trajanje postopka v zadevi pred Splošnim sodiščem Evropske unije – Povrnitev škode, ki je domnevno nastala pritožnici – Neuporaba pojma ‚eno samo podjetje‘ – Premoženska škoda – Stroški bančne garancije – Vzročna zveza – Izgubljeni dobiček – Nepremoženska škoda – Odgovornost Evropske unije za škodo, povzročeno s kršitvijo prava Unije, ki izhaja iz odločbe Splošnega sodišča – Nenastanek odgovornosti“

V združenih zadevah C-447/17 P in C-479/17 P,

zaradi dveh pritožb na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vloženih 25. julija 2017 in 8. avgusta 2017,

Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, ki sta ga sprva zastopala J. Inghelram in K. Sawyer, nato J. Inghelram, agenta,

tožeča stranka,

drugi stranki v postopku sta

Guardian Europe Sàrl s sedežem v Bertrangeu (Luksemburg), ki jo zastopata C. O'Daly, solicitor, in F. Louis, avocat,

tožeča stranka na prvi stopnji,

Evropska unija, ki jo zastopa Evropska komisija, ki jo zastopajo N. Khan, A. Dawes in C. Urraca Caviedes, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji (C-447/17 P),

in

Guardian Europe Sàrl s sedežem v Bertrangeu, ki jo zastopata C. O'Daly, solicitor, in F. Louis, avocat,

tožeča stranka,

drugi stranki v postopku sta

Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, ki sta ga sprva zastopala J. Inghelram in K. Sawyer, nato J. Inghelram, agenta,

* Jezik postopka: angleščina.

Evropska unija, ki jo zastopa Evropska komisija, ki jo zastopajo N. Khan, A. Dawes in C. Urraca Caviedes, agenti,

toženi stranki v postopku na prvi stopnji (C-479/17 P),

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), podpredsednica Sodišča v funkciji predsednice prvega senata, J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 16. maja 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije (C-447/17 P), na eni strani, in družba Guardian Europe Sàrl (C-479/17 P), na drugi strani, predlagata delno razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 7. junija 2017, Guardian Europe/Evropska unija (T-673/15, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2017:377), s katero je to, prvič, Evropski uniji, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, naložilo, naj družbi Guardian Europe plača odškodnino v višini 654.523,43 EUR za premoženjsko škodo, ki je tej družbi nastala zaradi kršitve razumnega roka sojenja v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494) (v nadaljevanju: zadeva T-82/08), in drugič, tožbo v preostalem zavrnilo.

Pravni okvir

Statut Sodišča Evropske unije

- 2 Člen 56 Statuta Sodišča Evropske unije določa:

„Pri Sodišču se lahko vloži pritožba v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločbi, proti kateri je pritožba vložena, proti končnim odločitvam Splošnega sodišča in delnim odločitvam tega sodišča o vsebinskih vprašanjih ali odločitvam o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti.

Takšno pritožbo lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi [...]“.

Poslovník Sodišča

- 3 V skladu s členom 174 Poslovníka Sodišča se „[v] odgovoru na pritožbo [...] predlaga, naj se pritožbi v celoti ali deloma ugodi ali naj se pritožba v celoti ali deloma zavrne“.

4 Člen 176 tega poslovnika določa:

„1. Stranke iz člena 172 tega poslovnika lahko v enakem roku, kot je določen za vložitev odgovora na pritožbo, vložijo nasprotno pritožbo.

2. Nasprotna pritožba se vložijo z ločeno vlogo, ki ni odgovor na pritožbo.“

5 Člen 178 navedenega poslovnika določa:

„1. Z nasprotno pritožbo se predlaga, naj se odločba Splošnega sodišča v celoti ali deloma razveljavi.

2. Z nasprotno pritožbo se lahko predlaga tudi, naj se razveljavi izrecna odločba ali odločba zaradi molka organa v zvezi z dopustnostjo tožbe pred Splošnim sodiščem.

[...]“.

Dejansko stanje

6 Družba Guardian Industries Corp. in družba Guardian Europe sta v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 12. februarja 2008 vložili tožbo zoper Odločbo Komisije C(2007) 5791 final z dne 28. novembra 2007 v zvezi s postopkom na podlagi člena [101 PDEU] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39165 – Ravno steklo) (v nadaljevanju: sporna odločba). V tožbi sta Splošnemu sodišču v bistvu predlagali, naj to odločbo razglasi za nično v delu, v katerem se nanaša nanju, in zniža znesek glob, ki sta jima bili naloženi z navedeno odločbo.

7 Splošno sodišče je s sodbo z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), to tožbo zavrnilo.

8 Družbi Guardian Industries in Guardian Europe sta 10. decembra 2012 vložili pritožbo zoper sodbo z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494).

9 Sodišče je s sodbo z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), prvič, sodbo z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), razveljavilo v delu, v katerem je bil s to sodbo zavrnen tožbeni razlog, ki se je nanašal na kršitev načela prepovedi diskriminacije, kar zadeva izračun zneska globe, ki je bila solidarno naložena družbama Guardian Industries in Guardian Europe, in v delu, v katerem je bilo tema družbama naloženo plačilo stroškov. Drugič, Sodišče je razglasilo za ničn člen 2 sporne odločbe v delu, v katerem je v tem členu znesek globe, ki je bila solidarno naložena družbama Guardian Industries in Guardian Europe, določen v višini 148.000.000 EUR. Tretjič, Sodišče je odločilo, da se zaradi kršitve, ugotovljene v členu 1 sporne odločbe, znesek globe, ki je solidarno naložena družbama Guardian Industries in Guardian Europe, določi v višini 103.600.000 EUR. Četrtič, Sodišče je v preostalem pritožbo zavrnilo. Petič, Sodišče je plačilo stroškov porazdelilo.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

10 Družba Guardian Europe je 19. novembra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča proti Evropski uniji, ki jo zastopata Evropska komisija in Sodišče Evropske unije, vložila tožbo na podlagi člena 268 PDEU in člena 340, drugi odstavek, PDEU, s katero je zahtevala povrnitev škode, ki naj bi tej družbi nastala zaradi predolgega trajanja postopka pred Splošnim sodiščem v okviru zadeve T-82/08 in zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi in sodbi z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494).

11 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi razsodilo:

- „1. Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, mora družbi Guardian Europe [...] plačati odškodnino v višini 654.523,43 EUR za povrnitev premoženjske škode, ki jo je ta družba utrpela zaradi kršitve razumnega roka sojenja v [zadevi T-82/08]. Ta odškodnina se poveča za kompenzacijske obresti od 27. julija 2010 do razglasitve te sodbe po letni stopnji inflacije, ki jo je Eurostat (Statistični urad Evropske unije) za zadevno obdobje ugotovil v državi članici, v kateri ima ta družba sedež.
2. Odškodnina iz točke 1 se poveča za zamudne obresti od razglasitve te sodbe dalje do popolnega plačila po obrestni stopnji, ki jo je Evropska centralna banka (ECB) določila za svoje operacije glavnega refinanciranja, povečani za dve odstotni točki.
3. V preostalem se tožba zavrne.
4. Guardian Europe nosi stroške, ki jih je priglasila Unija, ki jo zastopa Evropska komisija.
5. Guardian Europe in Unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, nosita vsak[a] svoje stroške.“

Predlogi strank

- 12 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, s pritožbo v zadevi C-447/17 P Sodišču predlaga, naj:
- razveljavi točko 1 izreka izpodbijane sodbe;
  - kot neutemeljen zavrne predlog družbe Guardian Europe, ki ga je podala na prvi stopnji, da se ji dodeli znesek v višini 936.000 EUR za stroške bančne garancije kot odškodnina za škodo, ki naj bi jo utrpela zaradi kršitve razumnega roka sojenja v okviru zadeve T-82/08; ali, povsem podredno, to odškodnino zmanjša na 299.251,64 EUR skupaj s kompenzacijskimi obrestmi, izračunanimi upoštevajoč dejstvo, da je ta znesek sestavljen iz različnih zneskov, ki so zapadli ob različnem času;
  - družbi Guardian Europe naloži plačilo stroškov.
- 13 Družba Guardian Europe Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in
  - pritožnici naloži plačilo stroškov.
- 14 Evropska unija, ki jo zastopa Komisija, Sodišču predlaga, naj:
- pritožbi v celoti ugotovi in
  - družbi Guardian Europe naloži plačilo stroškov.
- 15 Družba Guardian Europe s pritožbo v zadevi C-479/17 P Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi v delu, v katerem je bil v točki 3 izreka zavrnen del odškodninskega zahtevka družbe Guardian Europe, vloženega na podlagi člena 268 PDEU in člena 340, drugi odstavek, PDEU;

- Evropski uniji, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, naloži povrnitev škode, ki ji je nastala s tem, da je Splošno sodišče kršilo zahteve, povezane s spoštovanjem razumnega roka sojenja, tako da ji izplača naslednje zneske skupaj s, prvič, kompenzacijskimi obrestmi od 27. julija 2010 do datuma razglasitve sodbe, s katero bo odločeno o tej pritožbi, po letni stopnji inflacije, ki jo je Eurostat za zadevno obdobje ugotovil v državi članici, v kateri ima družba Guardian Europe sedež, in, drugič, zamudnimi obrestmi od datuma razglasitve sodbe, s katero bo odločeno o tej pritožbi, po obrestni meri, ki jo ECB določi za operacije glavnega refinanciranja, povečani za dve odstotni točki:
    - 1.388.000 EUR za oportunitetne stroške oziroma izgubljeni dobiček;
    - 143.675,78 EUR za stroške bančne garancije;
    - znesek, določen kot ustrezen odstotek globe, ki je bila v sporni odločbi družbi Guardian Europe naložena iz naslova nepremoženjske škode;
  - Evropski uniji, ki jo zastopata Komisija in Sodišče Evropske unije, naloži povrnitev škode, ki ji je nastala, ker sta Komisija in Splošno sodišče kršila načelo enakega obravnavanja, tako da ji izplača naslednje zneske skupaj s, prvič, kompenzacijskimi obrestmi od 19. novembra 2010 do razglasitve sodbe glede te pritožbe po letni stopnji inflacije, ki jo je Eurostat za zadevno obdobje ugotovil v državi članici, v kateri ima Guardian Europe sedež in, drugič, zamudnimi obrestmi od razglasitve sodbe glede te pritožbe po obrestni meri, ki jo določi ECB za operacije glavnega refinanciranja, povečani za dve odstotni točki:
    - 7.712.000 EUR za oportunitetne stroške oziroma izgubljeni dobiček;
    - znesek, določen kot ustrezen odstotek globe, ki je bila v sporni odločbi družbi Guardian Europe naložena iz naslova nepremoženjske škode;
  - podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, in
  - Evropski uniji, ki jo zastopata Komisija in Sodišče Evropske unije, naloži plačilo stroškov.
- 16 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in
  - družbi Guardian Europe naloži plačilo stroškov.
- 17 Evropska unija, ki jo zastopa Komisija, Sodišču predlaga, naj:
- zavrne pritožbo v delu, v katerem se nanaša na Komisijo, in
  - družbi Guardian Europe naloži, naj nosi lastne stroške in stroške Evropske unije, ki jo zastopa Komisija.
- 18 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, z nasprotno pritožbo v zadevi C-479/17 P Sodišču predlaga, naj:
- razveljavi odločitev o zavrnitvi ugovora nedopustnosti zahtevka za povrnitev izgubljenega dobička;
  - zahtevka za povrnitev izgubljenega dobička, ki ga je vložila družba Guardian Europe, razglasi za nedopusten in
  - družbi Guardian Europe naloži plačilo stroškov.

- 19 Družba Guardian Europe Sodišču predlaga, naj:
- nasprotno pritožbo zavrne in
  - Evropski uniji, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, naloži plačilo stroškov.
- 20 S sklepom podpredsednice Sodišča, v funkciji predsednice prvega senata, z dne 3. junija 2019 sta bili zadevi C-447/17 P in C-479/17 P združeni za izdajo sodbe.

Pritožba v zadevi C-447/17 P

- 21 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, v pritožbi v zadevi C-447/17 P navaja štiri pritožbene razloge. Vendar je z dopisom z dne 7. januarja 2019 umaknila prvi, tretji in četrti pritožbeni razlogi, navedene v utemeljitev svoje pritožbe.

Trditve strank

- 22 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, kot pritožnica v zadevi C-447/17 P v podporo drugemu in po delnem umiku edinemu pritožbenemu razlogu, ki ga je navedla v utemeljitev svoje pritožbe, trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 161 izpodbijane sodbe presodilo, da obstaja dovolj neposredna vzročna zveza med kršitvijo razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 in škodo, ki je družbi Guardian Europe zaradi plačila stroškov bančne garancije nastala v obdobju, ki ustreza času, za kolikor je bil navedeni rok prekoračen, napačno uporabilo pravo pri razlagi pojma „vzročna zveza“.
- 23 Natančneje, pritožnica v zadevi C-447/17 P meni, da se je Splošno sodišče oprlo na napačno premiso, da se odločitev o zagotovitvi bančne garancije izvede v enem in edinem trenutku, in sicer v trenutku sprejetja „prvotne odločitve“ o zagotovitvi te garancije. Ker pa je obveznost plačila globe obstajala v času celotnega trajanja postopka pred sodiščema Unije, naj bi imela družba Guardian Europe možnost, da globo plača in tako izpolni svojo obveznost v zvezi s tem. Zaradi možnosti plačila globe v katerem koli trenutku naj bi bilo to, da se je ta družba odločila, da plačilo nadomesti z bančno garancijo, nadaljujoča se odločitev, ki naj bi jo sprejemala v celotnem trajanju postopka. Zato naj bi bil odločilni razlog za plačilo stroškov bančne garancije njena lastna odločitev, da ne bo plačala celotnega zneska globe in da bo to plačilo nadomestila z bančno garancijo, ne pa kršitev razumnega roka sojenja.
- 24 Poleg tega naj bi dejstva v tej zadevi potrjevala to razlago. Kot naj bi bilo razvidno iz točke 156 izpodbijane sodbe, naj bi namreč družba Guardian Europe ukinila bančno garancijo 2. avgusta 2013, na dan, ki ni povezan s postopkom, ki poteka pred sodišči Unije, to je deset mesecev po razglasitvi sodbe z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), in šestnajst mesecev pred razglasitvijo sodbe z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363).
- 25 Evropska unija, ki jo zastopa Komisija, se strinja s trditvami pritožnice v zadevi C-447/17 P.
- 26 Družba Guardian Europe, nasprotna stranka v pritožbenem postopku v zadevi C-447/17 P, trdi, da je bila v obravnavani zadevi zamuda Splošnega sodišča edini razlog za nastanek dodatnih stroškov bančne garancije, ki jih je morala nositi ta družba, pri čemer ji v zvezi s tem ni mogoče pripisati nobene odgovornosti. V tem okviru družba Guardian Europe poudarja, da ni kršila nobenega pravnega pravila, ko se je odločila, da Komisiji predloži bančno garancijo, saj je bila ta odločitev, ravno nasprotno, povsem zakonita. Če bi torej Sodišče ugotovilo, da zakonita odločitev, da zagotovi bančno garancijo povzroči „odgovornost“ družbe Guardian Europe, bi postalo pravno sredstvo zaradi kršitve pravic, varovanih s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: listina), popolnoma neučinkovito, kadar bi se podjetje odločilo, da del njej naložene globe krije z garancijo.

- 27 Družba Guardian Europe navaja, da obstaja razlika med, na eni strani, stroški bančne garancije, ki so nastali v času sojenja v razumnem roku, ki v skladu s sodno prakso, ki izhaja zlasti iz sodbe z dne 21. aprila 2005, Holcim (Deutschland)/Komisija (T-28/03, EU:T:2005:139), in sklepa z dne 12. decembra 2007, Atlantic Container Line in drugi/Komisija (T-113/04, neobjavljen, EU:T:2007:377), niso izterljivi, in, na drugi strani, stroški bančne garancije, ki so nastali po tem času.
- 28 Družba Guardian Europe ob sklicevanju na točko 62 sodbe z dne 21. aprila 2005, Holcim (Deutschland)/Komisija (T-28/03, EU:T:2005:139), v zvezi s tem poudarja, da je eden od glavnih razlogov, zaradi katerih sta sodišči Evropske unije presodili, da stroški bančne garancije niso izterljivi, če se odločba Komisije o naložitvi globe razglasi za nično, to, da bi se morali že nastali stroški, povezani z bančnimi garancijami, bankam plačati ne glede na končno odločitev o ničnostni tožbi. Vendar naj te utemeljitve očitno ne bi bilo mogoče uporabiti v tej zadevi, saj naj družbi Guardian Europe ne bi bilo treba plačati dodatnih stroškov bančne garancije, če bi Splošno sodišče o njeni tožbi odločilo v razumnem roku.
- 29 Družba Guardian Europe Sodišču predlaga, naj zavrne trditve, ki jih je pritožnica v zadevi C-447/17 P navedla glede opredelitve odločitve za zagotovitev bančne garancije kot „nadaljujoča se odločitev“ in potrdi analizo, ki jo je Splošno sodišče opravilo v točki 160 izpodbijane sodbe.
- 30 Družba Guardian Europe dodaja, da je v skladu s pravom držav članic vzročna zveza pretrgana le, če je ravnanje oškodovanca krivdno. V obravnavanem primeru pa naj ravnanja te družbe ne bi bilo mogoče šteti za krivdno, saj naj bi si ta dejavno prizadevala za pospešitev postopka pred Splošnim sodiščem in naj bi se večkrat obrnila na sodno tajništvo, da bi se pozanimala o stanju postopka.
- 31 Družba Guardian Europe zato predlaga, naj se te pritožbeni predlog zavrne.

Presoja Sodišča

- 32 Opozoriti je treba, da se pogoj v zvezi z vzročno zvezo iz člena 340, drugi odstavek, PDEU, kot je Sodišče že poudarilo, nanaša na obstoj dovolj neposredne vzročne zveze med ravnanjem institucij Unije in škodo, pri čemer mora tako zvezo dokazati tožeča stranka, očitano ravnanje pa mora biti odločilni razlog za nastanek škode (sodba z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Kendrion, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 33 Zato je treba preučiti, ali je kršitev razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 odločilni vzrok za škodo, ki je nastala zaradi plačila stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi navedenega roka, da se ugotovi obstoj neposredne vzročne zveze med ravnanjem, ki se očita Evropski uniji, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, in zatrjevano škodo.
- 34 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Sodišče v okviru odškodninske tožbe, ki je bila vložena proti Komisiji in s katero se je predlagala zlasti povrnitev stroškov garancije, ki so nastali tožečima strankama, da bi se zadržala izvršitev odločb o izterjavi zadevnih nadomestil – in sicer odločb, ki so bile pozneje odpravljene – presodilo, da če je v odločbi, s katero je naloženo plačilo globe, določena možnost, da se do odločitve o tožbi zoper to odločbo položi varščina, s katero naj bi se zagotovilo to plačilo in zamudne obresti, škoda v obliki stroškov garancije ni posledica navedene odločbe, ampak lastne odločitve zadevne osebe, da bo raje zagotovila garancijo, kot da takoj izpolni obveznost vračila. Sodišče je v teh okoliščinah ugotovilo, da med ravnanjem, ki se očita Komisiji, in zatrjevano škodo ni nikakršne neposredne vzročne zveze (glej v tem smislu sodbo z dne 28. februarja 2013, Inalca in Cremonini/Komisija, C-460/09 P, EU:C:2013:111, točki 118 in 120).

- 35 Vendar je Splošno sodišče v točki 160 izpodbijane sodbe ugotovilo, da zveza med prekoračitvijo razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 in plačilom stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi tega roka, ni bila prekinjena s prvotno odločitvijo družbe Guardian Europe, da ne bo takoj plačala dela globe, ki ji je bila naložena s sporno odločbo, in da bo zagotovila bančno garancijo.
- 36 Natančneje, kot je razvidno iz točke 160 izpodbijane sodbe, sta bili okoliščini, s katerima je Splošno sodišče utemeljilo svojo ugotovitev, navedeno v prejšnji točki te sodbe, prvič, ta, da prekoračitev razumnega roka sojenja, ko je družba Guardian Europe vložila tožbo v zadevi T-82/08, in, ko je ta družba zagotovila bančno garancijo, ni bila predvidljiva in da je lahko navedena družba upravičeno pričakovala, da bo o tej tožbi odločeno v razumnem roku, in drugič, ta, da je do prekoračitve razumnega roka sojenja prišlo po prvotni odločitvi družbe Guardian Europe, da zagotovi navedeno garancijo.
- 37 Ti okoliščini pa ne moreta biti upoštevni pri odločitvi, da vzročna zveza med kršitvijo razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 in škodo, ki je družbi Guardian Europe nastala zaradi plačila stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi navedenega roka, ni mogla biti prekinjena z odločitvijo tega podjetja, da zagotovi navedeno garancijo (glej sodbo z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Kendrion, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, točka 57).
- 38 Za to bi šlo namreč le v primeru, če bi bila ohranitev bančne garancije obvezna, zaradi česar podjetje, ki bi vložilo tožbo zoper odločbo Komisije, s katero ji je bila naložena globa, in ki bi se odločilo, da bo zagotovilo bančno garancijo, da prepreči takojšnjo izvršitev te odločbe, pred razglasitvijo sodbe v okviru te tožbe ne bi imelo pravice, da navedeno globo plača in ukine bančno garancijo, ki jo je zagotovilo (sodba z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Kendrion, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, točka, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 39 Kot je že ugotovilo Sodišče, pa – tako kot zagotovitev bančne garancije – tudi njena ohranitev spada v okvir proste presoje zadevnega podjetja, ki pri tem upošteva svoje finančne interese. Nobena določba prava Unije temu podjetju namreč ne preprečuje, da bančno garancijo, ki jo je zagotovilo, kadar koli ukine in plača naloženo globo, kadar ob upoštevanju razvoja okoliščin glede na okoliščine, ki so obstajale ob zagotovitvi te garancije, meni, da je ta možnost zanj ugodnejša. Za tak primer bi denimo šlo, kadar lahko zadevno podjetje na podlagi poteka postopka pred Splošnim sodišče sklepa, da bo sodba izdana po datumu, ki ga je sprva predvidelo, in da bodo zato stroški bančne garancije višji od tistih, ki jih je ob zagotovitvi te garancije sprva predvidelo (sodba z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Kendrion, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 40 V obravnavanem primeru je treba glede na to, da se, prvič, ustni postopek v tej zadevi, kot izhaja iz ugotovitev Splošnega sodišča v točki 133 izpodbijane sodbe, 12. februarja 2010 – to je dve leti po vložitvi tožbe v zadevi T-82/08 – še ni začel, in drugič, da je družba Guardian Europe v svoji prvostopenjski tožbi menila, da je običajni rok za obravnavanje zadeve, kot je zadeva T-82/08, prav dve leti, ugotoviti, da družbi Guardian Europe najpozneje 12. februarja 2010 ni moglo ostati neznano, da bo trajanje postopka v navedeni zadevi precej prekoračilo trajanje, ki ga je sprva predvidela, in da bi lahko znova pretehtala možnost ohranitve bančne garancije glede na dodatne stroške, ki bi lahko nastali zaradi njene ohranitve.
- 41 V teh okoliščinah kršitev razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 ne more biti odločilni razlog za škodo, ki je družbi Guardian Europe nastala zaradi plačila stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi tega roka. Taka škoda je namreč posledica odločitve družbe Guardian Europe, da ohrani bančno garancijo ves čas trajanja postopka v tej zadevi kljub finančnim posledicam v zvezi s tem (glej sodbo z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Kendrion, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, točka 61).

- 42 Iz navedenega izhaja, da je Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da med kršitvijo razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 in izgubo, ki je družbi Guardian Europe nastala zaradi plačila stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi tega roka, obstaja dovolj neposredna vzročna zveza, napačno uporabilo pravo pri razlagi pojma „vzročna zveza“.
- 43 Ker je treba zato ta tožbeni razlog razglasiti za utemeljen, je treba pritožbi v zadevi C-447/17 P ugoditi in točko 1 izreka izpodbijane sodbe razveljaviti.

Nasprotna pritožba v zadevi C-479/17 P

Trditve strank

- 44 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, kot pritožnica iz nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P s svojim edinim pritožbenim razlogom, navedenim v utemeljitev nasprotne pritožbe iz navedene zadeve, ki ga je treba preučiti pred glavno pritožbo v tej zadevi, trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 65 izpodbijane sodbe zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na to, da bi povrnitev izgubljenega dobička, ki ga zatrjuje družba Guardian Europe, izničila pravne učinke odločbe, ki je postala pravnomočna, in sicer konkretno odločbe Komisije z dne 23. decembra 2014 (v nadaljevanju: odločba iz decembra 2014), napačno uporabilo pravo.
- 45 Pritožnica iz nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P ob opori na to, da je namen obresti, ki jih je Komisija plačala družbi Guardian Europe v skladu z odločbo iz decembra 2014, povrnitev škode, ki je tej družbi nastala, ker ni mogla razpolagati z zneskom neupravičeno plačane globe, trdi, da je namen odškodninskega zahtevka zaradi izgubljenega dobička, ki ga je vložila družba Guardian Europe, konec koncev povrnitev te škode po obrestni meri, ki je višja od obrestne mere, ki jo je Komisija uporabila v navedeni odločbi.
- 46 Da bi lahko uveljavljala višjo stopnjo donosa od zneska, s katerim družba Guardian Europe ni mogla razpolagati zaradi neupravičenega plačila naložene globe, pa naj bi ta družba morala zoper navedeno odločbo vložiti ničnostno tožbo. V nasprotju z ugotovitvami iz točke 64 izpodbijane sodbe naj bi tako imel ta odškodninski zahtevek enak predmet in enak učinek kot predlog za razglasitev ničnosti odločbe iz decembra 2014.
- 47 V teh okoliščinah naj bi moralo Splošno sodišče uporabiti načelo, ki naj bi izhajalo iz sodne prakse Sodišča, zlasti iz sodb z dne 15. decembra 1966, Schreckenber/Komisija (59/65, EU:C:1966:60), in z dne 14. februarja 1989, Bossi/Komisija (346/87, EU:C:1989:59, točke od 31 do 35), ter sklepa z dne 4. oktobra 2010, Ivanov/Komisija (C-532/09 P, neobjavljen, EU:C:2010:577, točke od 23 do 25), v skladu s katerim pravnomočne odločbe ni mogoče izpodbijati z odškodninsko tožbo, ki ima enak predmet in enak učinek, kot bi ga imela ničnostna tožba, in zato odškodninski zahtevek, ki ga je vložila družba Guardian Europe v zvezi z domnevno izgubo dobička, kot nedopusten zavrniti.
- 48 Družba Guardian Europe prereka trditve pritožnice iz nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P.

Presoja Sodišča

- 49 Opozoriti je treba, da je bila v skladu z ustaljeno sodno prakso odškodninska tožba, ki temelji na členu 340, drugi odstavek, PDEU, uvedena kot samostojno pravno sredstvo, ki ima v okviru sistema pravnih sredstev posebno vlogo in za katero veljajo pogoji za izvajanje, ki so določeni glede na njen posebni namen, tako da razglasitev nedopustnosti predloga za razglasitev ničnosti ne povzroči avtomatično nedopustnosti odškodninskega zahtevka (sklep z dne 21. junija 1993, Van Parijs in drugi/Svet in Komisija, C-257/93, EU:C:1993:249, točka 14 in navedena sodna praksa).

- 50 Vendar čeprav lahko stranka vložiti odškodninsko tožbo, ne da bi bila s katero koli določbo zavezana zahtevati razglasitev ničnosti nezakonitega akta, s katerim ji je bila povzročena škoda, na ta način ne more obiti nedopustnosti zahtevka, ki se nanaša na to isto nezakonitost in sledi istemu finančnemu cilju (sklep predsednika Sodišča z dne 26. oktobra 1995, *Pevasa in Inpesca/Komisija*, C-199/94 P in C-200/94 P, EU:C:1995:360, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 51 Odškodninsko tožbo je treba tako razglasiti za nedopustno, če je njen resnični namen odprava posamične odločbe, ki je postala pravnomočna, in če bi bil njen učinek, če bi ji bilo ugodeno, da bi se izničili pravni učinki te odločbe. Tako je, če želi tožeča stranka z odškodninskim zahtevkom doseči rezultat, ki je enak tistemu, ki bi ga dosegla, če bi uspela z ničnostno tožbo, ki je ni vložila pravočasno (glej v tem smislu sklep z dne 4. oktobra 2010, *Ivanov/Komisija*, C-532/09 P, neobjavljen, EU:C:2010:577, točki 23 in 24 ter navedena sodna praksa).
- 52 Preveriti je treba, ali je, kot zatrjuje pritožnica v nasprotni pritožbi v zadevi C-479/17 P, namen odškodninskega zahtevka za povrnitev zatrjevanega izgubljenega dobička, ki ga je vložila družba Guardian Europe na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU, doseči enak rezultat, kot bi se dosegel s tožbo za razglasitev ničnosti, vloženo zoper odločbo iz decembra 2014.
- 53 Kot je razvidno iz točke 24 izpodbijane sodbe, je družba Guardian Europe z odškodninsko tožbo med drugim zahtevala povrnitev škode, ki naj bi ji nastala zaradi, prvič, trajanja postopka v zadevi T-82/08 in, drugič, kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi in sodbi z dne 27. septembra 2012, *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija* (T-82/08, EU:T:2012:494), ki jo pomeni izgubljeni dobiček, ki pomeni razliko med, na eni strani, obrestmi, ki jih je Komisija plačala na del zneska globe, za katerega je Sodišče v sodbi z dne 12. novembra 2014, *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), nazadnje presodilo, da ni upravičen, in, na drugi strani, dohodki, ki bi jih tožeča stranka lahko imela, če bi znesek, za katerega je Sodišče nazadnje presodilo, da ni upravičen, investirala v svoje dejavnosti, ne pa ga plačala Komisiji.
- 54 Poleg tega je, kot je razvidno iz točk 54 in 55 izpodbijane sodbe, Komisija z odločbo iz decembra 2014 vrnila del zneska globe, za katerega je Sodišče v sodbi z dne 12. novembra 2014, *Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), presodilo, da ni upravičen, in plačala obresti na ta znesek v višini 988.620 EUR.
- 55 V zvezi s to odločbo je treba, kot je Sodišče že poudarilo, opozoriti, da iz člena 266, prvi odstavek, PDEU izhaja, da mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničen, sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe, s katero je bil ta akt razglašen za ničen. To povzroči med drugim plačilo dolgovanih zneskov, vračilo nedolgovanih zneskov in plačilo zamudnih obresti. V tem okviru je Sodišče pojasnilo, da je plačilo teh obresti ukrep izvršitve ničnostne sodbe v smislu člena 266, prvi odstavek, PDEU, ker je njegov namen pavšalno odškodovati nemožnost razpolaganja s terjatvijo in spodbuditi dolžnika, da čim prej izvrši ničnostno sodbo (glej sodbo z dne 12. februarja 2015, *Komisija/IPK International*, C-336/13 P, EU:C:2015:83, točki 29 in 30).
- 56 Za določitev zneska zamudnih obresti – ki jih je treba plačati podjetju, ki je plačalo globo, ki jo je naložila Komisija – po odpravi te globe mora ta institucija uporabiti obrestno mero, ki je v ta namen določena z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1268/2012 z dne 29. oktobra 2012 o pravilih uporabe Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL 2012, L 362, str. 1).
- 57 Če torej razpoložljivi kapital podjetja, ki mu je Komisija naložila sankcijo, temu omogoča, da plača naloženo globo, in je ta globa pozneje odpravljena, se bo škoda, ki se izraža v nemožnosti razpolaganja s tem kapitalom, navadno pokrila tako, da Komisija plača zamudne obresti na znesek neupravičeno plačane globe, izračunane v skladu z Delegirano uredbo št. 1268/2012, kar v obravnavanem primeru znese 988.620 EUR.

- 58 Vendar ni mogoče izključiti, da v posebnih okoliščinah znesek teh obresti ne zadostuje za zagotovitev popolnega nadomestila škode, nastale zaradi nemožnosti razpolaganja z neupravičeno plačanim zneskom.
- 59 V takih okoliščinah pa mora zadevno podjetje za povrnitev škode zaradi nemožnosti razpolaganja z neupravičeno plačanim zneskom, ki ni bila pokrita z zneskom, ki ustreza zamudnim obrestim in ki ga mora plačati Komisija, vložiti odškodninski zahtevek na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU.
- 60 To presojo potrjuje člen 266, drugi odstavek, PDEU, ki določa, da obveznost institucije, katere akt je bil razglašen za ničen, da sprejme ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe, med katerimi je plačilo zamudnih obresti, ne vpliva na obveznosti, ki lahko izhajajo iz uporabe člena 340 PDEU.
- 61 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da družba Guardian Europe z odškodninsko tožbo ne zahteva povrnitve dela zneska globe, ki je bil v sodbi z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), razglašen za neupravičen, niti plačila obresti, ki so nastale, ko je imela ta del zneska Komisija, ampak povrnitev izgubljenega dobička, ki je naveden v točki 53 te sodbe.
- 62 V zvezi z zamudnimi obrestmi je treba omeniti tudi, da bi morebitna razglasitev ničnosti odločbe iz decembra 2014 za družbo Guardian Europe lahko privedla zgolj do plačila zneska zamudnih obresti, ki ga mora Komisija vrniti v skladu z Delegirano uredbo št. 1268/2012.
- 63 Ugotoviti je treba torej, da se z odškodninskim zahtevkom za povrnitev zatrjevanega izgubljenega dobička, ki ga je družba Guardian Europe vložila na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU, ne želi doseči enak rezultat, kot bi se dosegel s tožbo za razglasitev ničnosti, vloženo zoper odločbo iz decembra 2014.
- 64 Zato je Splošno sodišče v točki 64 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da odškodninski zahtevek, ki ga je družba Guardian Europe vložila glede domnevnega izgubljenega dobička, nima niti enakega predmeta niti enakega učinka kot morebitna ničnostna tožba, vložena zoper odločbo iz decembra 2014, in torej ni mogoče ugotoviti, da je nedopusten zaradi zlorabe postopka.
- 65 Zato Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 65 izpodbijane sodbe zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki se je nanašal na to, da bi se s povrnitvijo zatrjevanega izgubljenega dobička odpravili učinki odločbe, ki je postala pravnomočna.
- 66 Zato je treba edini pritožbeni razlog, ki je bil naveden v utemeljitev nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P, zavrniti kot neutemeljen in nasprotno pritožbo zavrniti.

Glavna pritožba v zadevi C-479/17 P

- 67 Družba Guardian Europe v utemeljitev svoje pritožbe v zadevi C-479/17 P navaja šest pritožbenih razlogov.

Šesti pritožbeni razlog

Trditve strank

- 68 Družba Guardian Europe s šestim pritožbenim razlogom, ki ga je treba preučiti najprej, trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, ko je menilo, da lahko zgolj sodba, ki jo sodišče Unije izda na zadnji stopnji, povzroči nastanek odgovornosti Evropske unije zaradi kršitve prava Unije.

- 69 Po mnenju družbe Guardian Europe s sodno prakso Sodišča namreč ni izrecno izključena možnost, da bi lahko odločba sodišča nižje stopnje privedla do odškodninske tožbe zaradi kršitve prava Unije. Načelo, določeno s sodbo z dne 30. septembra 2003, Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513), naj ne bi bilo omejeno na sodišča, ki odločajo na zadnji stopnji.
- 70 Poleg tega, tudi če bi lahko odgovornost za kršitev prava Unije povzročila le odločba sodišča države članice, ki odloča na zadnji stopnji, naj iz tega ne bi izhajalo, da bi se to načelo, glede na razlike med Splošnim sodiščem in sodišči držav članic, lahko uporabilo tudi za Splošno sodišče.
- 71 Poleg tega, ker naj Sodišče v sodbi po definiciji ne bi moglo kršiti prava Unije, naj bi bila posledica presoje iz točke 122 izpodbijane sodbe ta, da sodišč Unije nikoli ne bi bilo mogoče šteti za odgovorna za kršitev prava Unije.
- 72 Nazadnje, družba Guardian Europe graja Splošno sodišče, da je v točki 124 izpodbijane sodbe štelo, da ta družba ni zatrjevala resnega sodnega nedelovanja, zlasti postopkovne ali upravne narave.
- 73 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, kot tožena stranka v zadevi C-479/17 P prereka trditve družbe Guardian Europe.

Presoja Sodišča

- 74 Za presojo utemeljenosti očitka, ki ga je družba Guardian Europe navedla v zvezi s točko 122 izpodbijane sodbe, je treba opozoriti, da je Sodišče v okviru načela odgovornosti države članice za škodo, ki je posameznikom nastala s kršitvami prava Unije, za katero je odgovorna, presodilo, da se to načelo uporabi tudi, kadar zadevna kršitev izhaja iz odločbe sodišča te države članice, ki odloča na zadnji stopnji (glej sodbo z dne 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, točka 50).
- 75 Sodišče se je pri tej presoji oprlo zlasti na odločilno vlogo, ki jo ima sodna veja oblasti pri varstvu pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi pravil Unije, in na okoliščino, da je sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, po definiciji zadnja instanca, pred katero lahko ti uveljavljajo pravice, ki jih imajo na podlagi prava Unije. V zvezi z zadnjemavedeno okoliščino je Sodišče poudarilo, da se, ker kršitve omenjenih pravic, do katere je prišlo z odločbo takega sodišča, ki je postala pravnomočna, navadno ni več mogoče izpodbijati, posameznikom ne sme odvzeti možnost uveljavljanja odgovornosti države z namenom doseči pravno varstvo svojih pravic (glej v tem smislu sodbo z dne 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, točki 33 in 34).
- 76 Poudariti je treba, da v nasprotju s tem, kar trdi družba Guardian Europe, iz sodne prakse Sodišča jasno izhaja, da se načelo, navedeno v točki 74 te sodbe, ne uporabi, če kršitev prava Unije stori sodišče države članice, ki ne odloča na zadnji stopnji (glej v tem smislu sodbo z dne 28. julija 2016, Tomášová, C-168/15, EU:C:2016:602, točka 36).
- 77 Čeprav je, kadar ni možnosti vložitve nacionalnih pravnih sredstev zoper sodno odločbo, ki jo je izdalo sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, odškodninska tožba proti državi edino pravno sredstvo, ki omogoča, da se zagotovi ponovna vzpostavitev kršene pravice in s tem učinkovito sodno varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi pravnega reda Unije, pa to ne velja za sodne odločbe, ki jih izdajo prvostopenjska sodišča, ker se zoper njih lahko vloži nacionalno pravno sredstvo, tako da je mogoče kršitve prava Unije, ki izhajajo iz zadnjemavedenih odločb, odpraviti ali izpodbijati.
- 78 Zato je, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 110 sklepnih predlogov, uporaba pravnega sredstva primeren način za odpravo kršitev prava Unije, ki izhaja iz odločb nacionalnih sodišč, ki ne odločajo na zadnji stopnji.

- 79 Preveriti je treba, ali je načelo, ki izključuje odgovornost države članice za škodo, povzročeno posameznikom zaradi kršitve prava Unije z odločbo sodišča te države članice, ki ne odloča na zadnji stopnji, mogoče uporabiti v okviru ureditve odgovornosti Unije iz člena 340, drugi odstavek, PDEU.
- 80 V zvezi s tem je treba opozoriti, da na eni strani, kot izhaja iz člena 19(1), prvi pododstavek, PEU, Sodišče Evropske unije, ki mu je zaupana obveznost zagotavljanja spoštovanja prava pri razlagi in uporabi Pogodb, vključuje več sodišč, in sicer Sodišče, Splošno sodišče in specializirana sodišča.
- 81 Na drugi strani člen 256 PDEU določa, da je Splošno sodišče pristojno za obravnavanje in odločanje „na prvi stopnji“ o tožbah ali postopkih, navedenih v tej določbi, zoper odločitev tega sodišča, izdane v okviru teh postopkov, pa se lahko vloži pritožba na Sodišče. Možnost vložitve pritožbe pri tem sodišču je določena tudi v členu 56 Statuta Sodišča Evropske unije.
- 82 Tako značilnosti sodnega sistema Unije, uvedenega s Pogodbami za zagotavljanje sodnega nadzora v pravnem redu Unije, omogočajo, da se, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 112 sklepnih predlogov, Splošno sodišče obravnava enako kot sodišče države članice, ki ne odloča na zadnji stopnji.
- 83 Ker je mogoče kršitve prava Unije, ki izhajajo iz odločb Splošnega sodišča, zoper katere se lahko vloži pritožba na Sodišče, odpraviti ali izpodbijati, kar je bilo, kot je razvidno iz točke 123 izpodbijane sodbe, v zvezi s sodbo z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), tudi storjeno, je v teh okoliščinah treba ugotoviti, da je vložitev pritožbe primeren način za odpravo napačne uporabe prava, do katere je prišlo v teh odločbah, saj je načelo, navedeno v točki 79 te sodbe, tako mogoče uporabiti v okviru ureditve odgovornosti Unije, ki je določena v členu 340, drugi odstavek, PDEU, za navedene odločbe.
- 84 Zato kršitve prava Unije, ki izhajajo iz odločbe Splošnega sodišča, kot je sodba z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), ne morejo povzročiti odgovornosti Unije.
- 85 Splošno sodišče zato s tem, da je v točki 122 izpodbijane sodbe odločilo, da odgovornost Unije ne more nastati zaradi vsebine sodne odločbe, ki je ni izdalo sodišče Unije, ki odloča na zadnji stopnji, in zoper katero se torej lahko vloži pritožba, ni napačno uporabilo prava.
- 86 V zvezi s trditvijo družbe Guardian Europe, ki je navedena v točki 72 te sodbe in ki se nanaša na presojo Splošnega sodišča iz točke 124 izpodbijane sodbe – kot je navedel generalni pravobranilec v točki 121 sklepnih predlogov – iz tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, v nasprotju s trditvami te družbe jasno izhaja, da je odškodninski zahtevak za škodo, ki naj bi bila povzročena s sodbo z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), temeljil le na tem, da Splošno sodišče v tej sodbi ni upoštevalo sodne prakse Sodišča. Splošnega sodišča torej ni mogoče grajati za to, da je v točki 124 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se trditve tožeče stranke v zvezi s tem ne opirajo na obstoj resnega sodnega nedelovanja, ki vpliva na dejavnost sodišča Unije.
- 87 Šesti pritožbeni razlog je treba zato zavriniti kot neutemeljen.

Prvi in četrti pritožbeni razlog

Trditve strank

- 88 Družba Guardian Europe s prvim in četrtim pritožbenim razlogom, ki ju je treba preučiti skupaj, Splošno sodišče graja glede tega, da je v točkah 103 in 153 izpodbijane sodbe ugotovilo, da ni osebno nosila stroška, povezanega s plačilom globe, ki ji jo je naložila Komisija, in da torej ne more trditi, da

je zaradi kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 in kršitve načela enakega obravnavanja v sporni odločbi in sodbi z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), utrpela dejansko in gotovo škodo zaradi zatrjevanega izgubljenega dobička.

- 89 Družba Guardian Europe zlasti trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pojem „podjetje“ v smislu prava Unije. Ker je bila skupina Guardian med upravnim postopkom pred Komisijo, v katerem je bila sprejeta sporna odločba, ves čas obravnavana kot „eno samo podjetje“ v smislu prava Unije, globa, ki je bila naložena družbi Guardian Europe, pa je bila izračunana na podlagi vrednosti prodaje skupine Guardian, in ne na podlagi vrednosti prodaje družbe Guardian Europe, bi bilo treba tudi pri presoji – v okviru člena 340, drugi odstavek, PDEU – škode, ki je nastala, ker je Splošno sodišče kršilo člen 47 Listine in ker sta Komisija in Splošno sodišče kršila načelo enakega obravnavanja, skupino Guardian šteti za „eno samo podjetje“.
- 90 Družba Guardian Europe meni tudi, da Splošno sodišče pri presoji obstoja njene osebne škode ne bi smelo prezreti realnosti njenih povezav s hčerinskimi družbami, pri katerih gre poleg tega za hčerinske družbe v njeni 100 % lasti.
- 91 Nazadnje, družba Guardian Europe trdi, da ima Sodišče na voljo vse potrebne elemente, da ji prisodi odškodnino za nadomestitev izgubljenega dobička, ki ga je domnevno utrpela zaradi teh kršitev.
- 92 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, prereka trditve družbe Guardian Europe.
- 93 Komisija primarno trdi, da bi Splošno sodišče moralo odškodninski zahtevek zaradi kršitve načela enakega obravnavanja v sporni odločbi šteti za zastaran. Komisija meni, da gre za vprašanje dopustnosti in torej za vprašanje absolutnih procesnih predpostavk, ki jih sodišče Unije lahko in celo mora preizkusiti po uradni dolžnosti.
- 94 Komisija podredno trdi, da je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti kot nedopusten, ker odškodninski zahtevek za povrnitev izgubljenega dobička, ki je vložen zoper Komisijo, pomeni prepozno izpodbijanje odločbe glede povračila preveč plačanega začasnega plačila globe.
- 95 Komisija še bolj podredno trdi, da Splošno sodišče nikakor ni storilo napake s tem, da je ugotovilo, da družba Guardian Europe ni utrpela nobene škode zaradi začasnega plačila globe. V nasprotju s tem, kar trdi družba Guardian Europe, naj namreč ta v sporni odločbi za namene določitve globe ne bi bila obravnavana kot eno samo podjetje v smislu prava Unije. Po mnenju Komisije so le subjekti s pravno osebnostjo lahko odgovorni za kršitve.
- 96 Komisija nazadnje in še bolj podredno meni, da tudi če bi se sprejele trditve, navedene v okviru četrtega tožbenega razloga, družba Guardian Europe ni utrpela izgube dobička zaradi domnevne dovolj resne kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi. V zvezi s tem Komisija trdi, da bi, ker družba Guardian Europe ni opravljala notranje prodaje, uporaba metode izračuna glob, ki vključuje to prodajo, dejansko povzročila le zvišanje glob, naloženih drugim naslovnikom.

Presoja Sodišča

- 97 Prvič, v zvezi s trditvami družbe Guardian Europe glede domnevne izgube dobička, ki naj bi ji nastala zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sodbi z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), je Splošno sodišče, kot je razvidno iz točk od 122 do 125 izpodbijane sodbe, zavrnilo odškodninski zahtevek, ki se je nanašal na to domnevno kršitev, in to ne zaradi ugotovitev iz točk 103 in 153 navedene sodbe v zvezi s tem, da tožeča stranka ni osebno nosila stroška, povezanega s plačilom globe, naložene s sporno odločbo, ampak zato, ker do odgovornosti Unije ne more priti zaradi sodne odločbe, ki je ni izdalo sodišče Unije na zadnji stopnji. Iz tega je razvidno, da te trditve temeljijo na napačnem razumevanju

izpodbijane sodbe in so torej neutemeljene, in to še toliko bolj, ker je Splošno sodišče, kot je razvidno iz točke 84 te sodbe, vsekakor pravilno presodilo, da taka kršitev ne more privedi do odgovornosti Unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU.

- 98 Drugič, poudariti je treba, da Komisija, kot je razvidno iz točk 93 in 94 te sodbe, v odgovoru na pritožbo izpodbija to, da je Splošno sodišče v točkah 46 in 65 izpodbijane sodbe zavrnilo ugovora nedopustnosti, ki se nanašata na eni strani na zastaranje odškodninskega zahtevka za premoženjsko škodo, ki naj bi nastala zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi, in na drugi strani na to, da naj bi se s povrnitvijo izgubljenega dobička zaradi take kršitve odpravili pravni učinki odločbe iz decembra 2014. Po mnenju Komisije se ta ugovora nanašata na absolutne procesne predpostavke, zaradi česar bi jih moralo Sodišče preveriti po uradni dolžnosti.
- 99 V zvezi s tem je treba na eni strani glede ugovora nedopustnosti zaradi zastaranja navedenega zahtevka opozoriti, da je Sodišče že presodilo, da je zastaranje ugovor nedopustnosti, ki drugače kot procesni roki ni absolutna procesna predpostavka, ampak povzroči ugasnitev pravice do tožbe le na predlog tožene stranke (sodba z dne 8. novembra 2012, Evropaiki Dynamiki/Komisija, C-469/11 P, EU:C:2012:705, točka 54), in da spoštovanja zastaralnega roka ne more preverjati sodišče Unije po uradni dolžnosti, saj se mora na to vprašanje sklicevati zadevna stranka (sodba z dne 14. junija 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, točka 94 in navedena sodna praksa).
- 100 Ugotoviti je treba torej, da če bi Komisija želela, da Sodišče razveljavi točko 46 izpodbijane sodbe, s katero je bil zavrjen ta ugovor nedopustnosti, bi morala, kot je razvidno iz členov 174, 176 in 178(2) Poslovnika Sodišča, vložiti nasprotno pritožbo.
- 101 Na drugi strani je treba glede ugovora nedopustnosti, ki se nanaša na to, da naj bi tožba za povrnitev izgubljenega dobička zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, ki naj bi bila storjena v sporni odločbi, izničila pravne učinke odločbe iz decembra 2014, ne da se posega v odločitev o tem, ali bi Sodišče ta ugovor nedopustnosti lahko obravnavalo po uradni dolžnosti, ugotoviti, da Komisija s temi trditvami Splošnemu sodišču očita enako napačno uporabo prava, kot se mu jo očita v edinem tožbenem razlogu, navedenem v podporo nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P, ki jo je vložila Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije. Kot je bilo navedeno v točki 66 te sodbe, pa je bil ta tožbeni razlog zavrjen kot neutemeljen.
- 102 Tretjič, v zvezi s trditvami družbe Guardian Europe, da je Splošno sodišče v točkah 103 in 153 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pojem „podjetje“ v smislu prava Unije, je treba opozoriti, da je Sodišče že presodilo, da so se avtorji Pogodb odločili uporabiti pojem „podjetje“ za opredelitev storilca kršitve konkurenčnega prava, ki se lahko sankcionira na podlagi členov 101 in 102 PDEU, in ne pojma „družba“ ali „pravna oseba“, ki se uporablja v členu 54 PDEU (sodba z dne 18. julija 2013, Schindler Holding in drugi/Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, točka 102).
- 103 V skladu s sodno prakso Sodišča se konkurenčno pravo Unije nanaša na dejavnosti podjetij, pri čemer pojem „podjetje“ zajema vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravno obliko in način njegovega financiranja (sodba z dne 27. aprila 2017, Akzo Nobel in drugi/Komisija, C-516/15 P, EU:C:2017:314, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 104 Poleg tega je Sodišče natančno navedlo, da je treba pojem „podjetje“, postavljen v ta kontekst, razumeti tako, da označuje gospodarsko enoto, tudi če s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba z dne 27. aprila 2017, Akzo Nobel in drugi/Komisija, C-516/15 P, EU:C:2017:314, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 105 Tako se pojem „podjetje“, kakor je opredeljen v prejšnji točki te sodbe, uporablja prav za izvajanje upoštevanih določb konkurenčnega prava Unije in zlasti za opredelitev storilca kršitve členov 101 in 102 PDEU.

- 106 Ta pojem pa se ne uporablja v okviru odškodninske tožbe na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU. Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 73 sklepnih predlogov, je namreč taka tožba tožba občega prava, ki je urejena s splošnimi procesnimi pravili, za katera v obravnavani zadevi velja pravo družb in ki niso odvisna od načel, s katerimi je določena odgovornost glede na pravo omejevalnih sporazumov.
- 107 Zato Splošno sodišče v točkah 103 in 153 izpodbijane sodbe ni napačno uporabilo pojma „podjetje“ v smislu prava Unije.
- 108 Četrtrič, v zvezi z grajo družbe Guardian Europe – glede na realnost njenih razmerij s hčerinskimi družbami – ugotovitve Splošnega sodišča v točkah 103 in 153 izpodbijane sodbe, da ni osebno nosila stroška, povezanega s plačilom globe, je treba najprej opozoriti, da mora oseba, ki trdi, da je upravičena do odškodnine, zlasti dokazati, da je bila škoda, katere povrnitev zahteva, povzročena njej osebno.
- 109 V obravnavanem primeru je treba glede škode, ki jo družba Guardian Europe uveljavlja zaradi izgubljenega dobička, opozoriti, da – kot je razvidno iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče – ni sporno, na eni strani, da je bil del globe v višini 148.000.000 EUR, ki je bila solidarno naložena družbi Guardian Europe in njeni matični družbi, in sicer v znesku 111.000.000 EUR, takoj plačan Komisiji, in sicer marca 2008, preostali znesek v višini 37.000.000 EUR pa je bil zajet z bančno garancijo, in, na drugi strani, da je bila ta bančna garancija julija 2013 ukinjena, skupni znesek v višini 48.263.003 EUR, ki pomeni preostali znesek globe, zvišan za obresti, pa je bil nato plačan Komisiji.
- 110 Prav tako ni sporno, da sta se zaradi sodbe z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), s katero je bila med drugim navedena globa zmanjšana na 103.600.000 EUR, tako znesek v višini 7.400.000 EUR, ki pomeni presežek glede na prvotno plačilo v višini 111.000.000 EUR in znižano globo, ki jo je določilo Sodišče, kot tudi znesek v višini 48.263.003 EUR, ki je bil Komisiji plačan po ukinitvi bančne garancije – torej skupaj 55.663.003 EUR – izkazala za neupravičena.
- 111 V teh okoliščinah je družba Guardian Europe v okviru predloga za povrnitev škode, ki naj bi ji nastala zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, pri Splošnem sodišču zahtevala odškodnino v višini 9.292.000 EUR zaradi izgube dobička, ki naj bi ji nastala v obdobju od marca 2008, ko je plačala znesek v višini 111.000.000 EUR, do 12. novembra 2014, ko je bila izdana sodba Sodišča, s katero je bila naložena globa znižana. Zatrjevana izguba dobička naj bi bila zlasti v razliki med obrestmi, ki jih je Komisija vrnila potem, ko je Sodišče znižalo globo, in dohodki, ki bi jih družba Guardian Europe lahko imela v navedenem obdobju, če bi namesto neupravičenega plačila 55.663.003 EUR ta znesek investirala v svoje dejavnosti.
- 112 Poleg tega je družba Guardian Europe v okviru predloga za povrnitev škode, ki naj bi ji nastala zaradi kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08, zahtevala odškodnino v višini 1.671.000 EUR zaradi izgube dobička, ki naj bi ji nastala v obdobju od 12. februarja 2010, ko bi po njenem mnenju sodba v zadevi T-82/08 morala biti izdana, in 27. septembrom 2012, ko je bila izdana sodba, s katero je bila ta zadeva končana, zaradi kršitve razumnega roka sojenja v navedeni zadevi. Zatrjevana izguba dobička naj bi bila zlasti v razliki med delom obresti za navedeno obdobje, ki jih je Komisija vrnila potem, ko je Sodišče znižalo globo, in dohodki, ki bi jih družba Guardian Europe lahko imela v istem obdobju, če bi namesto takojšnjega neupravičenega plačila 7.400.000 EUR ta znesek investirala v svoje dejavnosti.
- 113 Vendar kot izhaja iz ugotovitev Splošnega sodišča v točkah od 100 do 102 izpodbijane sodbe v zvezi s, prvič, zneskom 111.000.000 EUR, ki je bil Komisiji plačan marca 2008, je družba Guardian Industries plačala 20.000.000 EUR. Preostali znesek v višini 91.000.000 EUR pa so, čeprav je ta znesek Komisiji nakazala družba Guardian Europe, na podlagi več sporazumov, sklenjenih med družbo Guardian Europe in njenimi sedmimi hčerinskimi družbami, od 31. decembra 2007 z računovodskega in finančnega vidika glede na delitev, ki izhaja iz teh sporazumov, te hčerinske družbe nosile del globe, ki

jo je naložila Komisija, in ki ustreza temu znesku 91.000.000 EUR. Drugič, znesek 48.263.003 EUR, plačan julija 2013, je vsaka od sedmih hčerinskih družb družbe Guardian Europe po ustreznih delih plačala neposredno Komisiji.

- 114 Iz tega izhaja, da neupravičen znesek 55.663.003 EUR, vključno z zneskom 7.400.000 EUR, ki je bil Komisiji plačan marca 2008, dejansko ni plačala družba Guardian Europe, ampak delno njenih sedem hčerinskih družb in delno družba Guardian Industries, česar družba Guardian Europe tudi ne izpodbija.
- 115 Vendar je treba upoštevati, kot je družba Guardian Europe zatrjevala tako v stališčih, ki jih je predložila pred Sodiščem, kot tudi že v stališčih, ki jih je predložila pred Splošnim sodiščem, da so te hčerinske družbe v 100 % lasti te družbe. V teh okoliščinah, kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točki 79 sklepnih predlogov, oškodovanje navedenih hčerinskih družb, ki je posledica plačila zadevne globe, dejansko pomeni finančno škodo, ki jo nosi družba, od katere so te hčerinske družbe popolnoma odvisne. Ob upoštevanju te okoliščine je lahko Splošno sodišče le ob napačni uporabi prava iz dejstva, da so hčerinske družbe družbe Guardian Europe plačale to globo, zaključilo, da ta družba ni osebno nosila stroška, povezanega s plačilom navedene globe, in da zato ne more zahtevati odškodnine za izgubljeni dobiček, navedene v točkah 111 in 112 te sodbe.
- 116 Vendar ta napačna uporaba prava ne vpliva na veljavnost tega, da je Splošno sodišče zavrnilo odškodninske zahteve, ki jih je družba Guardian Europe vložila v zvezi z navedenim izgubljenim dobičkom. Ta družba lahko namreč upravičeno trdi, da ji je osebno nastala dejanska in gotova škoda zaradi izgube dobička, povezanega z nezmožnostjo, da bi v svoje dejavnosti investirala zneske, ki jih je Komisiji neupravičeno plačalo njenih sedem hčerinskih družb in družba Guardian Industries, le če dokaže, da bi ta podjetja, če bi lahko razpolagala s temi zneski, te investirala v dejavnosti družbe Guardian Europe.
- 117 Družba Guardian Europe pa ni predložila nobenega elementa, s katerim bi bilo mogoče dokazati tako okoliščino, saj je ta družba zgolj trdila, da so se s tem, da so njene hčerinske družbe in družba Guardian Industries plačale globo, zmanjšala njena sredstva, kar je vplivalo na njeno dejavnost v Evropi.
- 118 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je Splošno sodišče utemeljeno zavrnilo zgoraj navedena predloga za povrnitev izgubljenega dobička.
- 119 Prvi in četrti pritožbeni razlog je treba zato zavrnuti.

Drugi pritožbeni razlog

- 120 Družba Guardian Europe z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da ji je priznalo le 82 % zneska, ki ga je zahtevala zaradi stroškov bančne garancije, ki jo je plačala po preteku razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08, z obrazložitvijo, da je matična družba družbe Guardian Europe, in sicer družba Guardian Industries, plačala 18 % tega zneska, napačno uporabilo pojem „podjetje“ v smislu prava Unije in je izkrivilo dokaze, ki jih je predložila družba Guardian Europe.
- 121 Ker se ta pritožbeni razlog nanaša na znesek odškodnine, ki ga je Splošno sodišče priznalo za premoženjsko škodo, ki je družbi Guardian Europe nastala zaradi plačila stroškov bančne garancije v obdobju, ki ustreza prekoračitvi razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08, in ker je bila točka 1 izreka izpodbijane sodbe, kot izhaja iz točke 43 te sodbe, razveljavljena, tega pritožbenega razloga več ni treba preučiti.

Tretji in peti pritožbeni razlog

Trditve strank

- 122 Družba Guardian Europe s tretjim in petim pritožbenim razlogom, ki ju je treba preučiti skupaj, Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je zavrnilo njena predloga za povrnitev škode zaradi domnevne okrnitve njenega ugleda, ki ji je nastala zaradi kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08, ter iz kršitve načela enakega obravnavanja v sporni odločbi in sodbi z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), pri čemer se je oprlo, na eni strani, na neobstoj dokaza o uveljavljani nepremoženjski škodi in, na drugi strani, na to, da je bila vsakršna škoda, ki je njenemu ugledu nastala zaradi teh kršitev, ustrezno odpravljena z ugotovitvijo kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 ter z razglasitvijo ničnosti sporne odločbe in z zmanjšanjem zneska globe s strani Sodišča.
- 123 Družba Guardian Europe poudarja, da pravica do odškodnine za nepremoženjsko škodo temelji na samem namenu pravice do sojenja v razumnem roku iz člena 47 Listine in da sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice priznava obstoj domneve, da predolgo trajanje postopka povzroči nepremoženjsko škodo.
- 124 Poleg tega družba Guardian Europe poudarja, da je to, da je bila globa, ki ji jo je Komisija naložila v sporni odločbi, najvišja, dajalo vtis, da je bila ta družba glavna udeleženka pri omejevalnem sporazumu, ki se ji je očitil v tej odločbi, medtem ko je bila najmanjša proizvajalka, njena udeležba pri tem omejevalnem sporazumu pa je bila najkrajša, pri čemer je bil ta vtis popravljen šele, ko je Sodišče v sodbi z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), zaradi kršitve načela prepovedi diskriminacije s strani Komisije znesek globe, naložene družbi Guardian Europe, znižalo na drugi najnižji znesek.
- 125 Tako naj bi se „relativni prispevek“ družbe Guardian Europe pri kršitvi predolgo ohranjal na nesorazmerno visoki ravni, kar naj bi ji moralo omogočiti, da lahko odškodnino zahteva, ne da bi ji bilo treba predložiti kakršen koli dodaten dokaz.
- 126 Nazadnje, družba Guardian Europe meni, da niti ugotovitev kršitve razumnega roka sojenja niti razglasitev ničnosti sporne odločbe in znižanje globe s strani Sodišča ne pomenita primerne odškodnine za škodo, ki ji je zaradi okrnitve ugleda nastala do navedene ugotovitve in razglasitve ničnosti.
- 127 Družba Guardian Europe v zvezi s tem opozarja, da se globe, ki jih Komisija naloži podjetjem, ki kršijo pravila konkurenčnega prava Unije, objavijo, tako da so udeleženci na trgu, vključno s potrošniki, z njimi seznanjeni. Tako naj bi družbo Guardian Europe v zadevnem obdobju neupravičeno dojemali kot glavno akterko v omejevalnem sporazumu, ki se ji ga očita v sporni odločbi.
- 128 V teh okoliščinah družba Guardian Europe meni, da je edina primerna oblika odškodnine v tej zadevi denarna odškodnina, izračunana v odstotku od njene globe, tako kot je Splošno sodišče odločilo v sodbi z dne 16. junija 2011, Bavaria/Komisija (T-235/07, EU:T:2011:283, točki 342 in 343).
- 129 Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, prereka trditve družbe Guardian Europe.
- 130 Komisija, ki se med drugim opira na sodbo z dne 28. februarja 2013, Inalca in Cremonini/Komisija (C-460/09 P, EU:C:2013:111, točka 99), trdi, da je odškodninski zahtevek zaradi domnevne okrnitve ugleda družbe Guardian Europe, ki izhaja iz sporne odločbe, zastaral, ker taka kršitev ni ponavljajoča se in je bila v celoti storjena na dan sprejetja te odločbe.
- 131 Komisija podredno trdi, da trditve družbe Guardian Europe niso utemeljene.

Presoja Sodišča

- 132 Prvič, glede trditve družbe Guardian Europe v zvezi z domnevno izgubo dobička, ki naj bi ji nastala zaradi kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sodbi z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), je Splošno sodišče, kot je razvidno iz točk od 122 do 125 izpodbijane sodbe, zavrnilo predlog za povrnitev škode, ki se je nanašal na to domnevno kršitev, pri tem pa se ni oprlo na neobstoj dokaza o uveljavljani nepremoženjski škodi ali na to, da je bila vsakršna škoda, ki je njenemu ugledu nastala zaradi teh kršitev, ustrezno odpravljena, ampak na to, da odgovornosti Unije ni mogoče uveljaviti zaradi sodne odločbe, ki je ni izdalo sodišče Unije, ki odloča na zadnji stopnji. Iz tega je razvidno, da te trditve temeljijo na napačnem razumevanju izpodbijane sodbe in so torej neutemeljene, in to še toliko bolj, ker je Splošno sodišče, kot je razvidno iz točke 84 te sodbe, vsekakor pravilno presodilo, da taka kršitev ne more privedi do odgovornosti Unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU.
- 133 Drugič, trditve Komisije v zvezi z zastaranjem zahtevka za povrnitev škode zaradi domnevne okrnitve ugleda družbe Guardian Europe, ki izhaja iz kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi, bi morale biti, ker se – kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 99 te sodbe – to, ali je bil pri vložitvi tega zahtevka spoštovan zastaralni rok, ne preuči po uradni dolžnosti, predmet nasprotne pritožbe Komisije v skladu s členi 174, 176 in 178(2) Poslovnika Sodišča.
- 134 Tretjič, družba Guardian Europe izpodbija razloge, na podlagi katerih je Splošno sodišče v točkah 115 in 148 izpodbijane sodbe zavrnilo njena predloga za povrnitev škode zaradi domnevne okrnitve njenega ugleda, povzročene s kršitvijo načela enakega obravnavanja, storjene v sporni odločbi, in s kršitvijo razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08, in sicer na eni strani izpodbija to, da ni dokazala, da so te kršitve take, da bi lahko oškodovala njen ugled, kot je bilo ugotovljeno v točkah 113 in 145 izpodbijane sodbe, in na drugi strani to, da bi tudi ob domnevi, da so te kršitve okrnile ugled družbe Guardian Europe, ugotovitev kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 ter razglasitev ničnosti sporne odločbe in znižanje zneska naložene globe s strani Sodišča zadoščali za odpravo zatrjevane nepremoženjske škode, kot je bilo ugotovljeno v točkah 114 in 146 izpodbijane sodbe.
- 135 Na prvem mestu, glede razlogov, navedenih v točkah 113 in 145 izpodbijane sodbe, je treba opozoriti, da mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča po eni strani katera koli škoda, katere povrnitev se zahteva v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti Unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU, dejanska in gotova. Po drugi strani je za to, da bi se lahko uveljavljala nepogodbena odgovornost Unije, potrebno, da škoda dovolj neposredno izhaja iz nezakonitega ravnanja institucij. Vsekakor mora stranka, ki uveljavlja nepogodbeno odgovornost Unije, predložiti prepričljive dokaze o obstoju in obsegu škode, ki jo uveljavlja, ter o obstoju dovolj neposredne vzročne zveze med ravnanjem zadevne institucije in zatrjevano škodo (sodba z dne 30. maja 2017, Safa Nicu Sepahan/Svet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, točki 61 in 62 ter navedena sodna praksa).
- 136 Iz tega izhaja, da trditve družbe Guardian Europe, da v obravnavanem primeru obstajala domneva o obstoju zatrjevane nepremoženjske škode, zaradi katere ni bila dolžna predložiti nobenih dokazov, niso utemeljene.
- 137 Poleg tega je treba opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je samo Splošno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jih je sprejelo za utemeljitev tega dejanskega stanja. Če so bili namreč ti dokazi pravilno pridobljeni ter če so bila spoštovana splošna pravna načela in upoštevna postopkovna pravila glede dokaznega bremena in izvajanja dokazov, je samo Splošno sodišče pristojno za presojo vrednosti, ki jo je treba pripisati predloženim dokazom. Ta presoja torej razen v primeru izkrivljanja teh dejstev in dokazov ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča. Poleg tega mora tako izkrivljanje očitno izhajati iz listin v spisu, ne da bi bilo treba ponovno presojati dejstva in dokaze (sodba z dne 16. junija 2016, Evonik Degussa in AlzChem/Komisija, C-155/14 P, EU:C:2016:446, točka 23 in navedena sodna praksa).

- 138 V obravnavanem primeru je Splošno sodišče v točki 112 izpodbijane sodbe ugotovilo, da trditve družbe Guardian Europe, da je sporna odločba ustvarila zavajajoč vtis glede vloge, ki jo je to podjetje imelo v kartelu ravnega stekla, niso podprte z dokazi, ki bi dokazovali, da je teža kršitve načela enakega obravnavanja, storjene v tej odločbi, vplivala na njen ugled bolj, kot je nanj vplivala njena udeležba pri omejevalnem sporazumu.
- 139 Poleg tega je Splošno sodišče v točki 144 izpodbijane sodbe ugotovilo, da trditve družbe Guardian Europe, da se jo je zaradi kršitve razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 dlje dojemalo, da ima ta družba posebno odgovornost pri kršitvi, niso podprte z dokazi, s katerimi bi bilo mogoče dokazati, da bi lahko teža kršitve razumnega roka sojenja na njen ugled vplivala bolj kot sporna odločba.
- 140 Poudariti je treba, da družba Guardian Europe ni dokazala niti zatrjevala, da presoja iz točk 112 in 144 izpodbijane sodbe temelji na izkrivljanju dokazov.
- 141 V teh okoliščinah je Splošno sodišče v točkah 113 in 145 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da družba Guardian Europe ni dokazala, da bi lahko kršitev načela enakega obravnavanja, storjena v sporni odločbi, in kršitev razumnega roka sojenja v zadevi T-82/08 okrnili njen ugled, in posledično v točkah 115 in 148 izpodbijane sodbe zavrnilo predloga za povrnitev škode, vložena zaradi tega.
- 142 Na drugem mestu, glede razlogov, navedenih v točkah 114 in 146 izpodbijane sodbe, je iz samega besedila teh točk jasno razvidno, da so ti razlogi dodatni, saj razlogi, navedeni v točkah 113 in 145 izpodbijane sodbe, zadostujejo za zavrnitev zahtevkov za povrnitev škode zaradi domnevne okrnitve ugleda, ki jo uveljavlja družba Guardian Europe.
- 143 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso Sodišča, kadar eden od razlogov, ki jih sprejme Splošno sodišče, zadošča za utemeljitev izreka sodbe, napake, ki bi jih lahko vseboval drug razlog, prav tako naveden v zadevni sodbi, nikakor ne vplivajo na navedeni izrek, tako da je pritožbeni razlog, ki jih navaja, brezpredmeten in ga je treba zavrniti (sodba z dne 29. aprila 2004, Komisija/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, točka 68 in navedena sodna praksa).
- 144 Tretji in peti pritožbeni razlog je treba zato zavrniti kot deloma brezpredmetna in deloma neutemeljena.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 145 Sodišče v skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije razveljavi odločitev Splošnega sodišča, če je pritožba utemeljena. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.
- 146 Ker je bilo v obravnavani zadevi pritožbi v zadevi C-447/17 P ugodeno in ker je bila točka 1 izreka izpodbijane sodbe razveljavljena, Sodišče meni, da je treba o odškodninski tožbi, ki jo je vložila družba Guardian Europe, dokončno odločiti v delu, v katerem se nanaša na povrnitev škode, nastale zaradi plačila stroškov bančne garancije po tem, ko se je razumni rok sojenja v zadevi T-82/08 že iztekel.
- 147 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso nepogodbena odgovornost Unije v smislu člena 340, drugi odstavek, PDEU odvisna od izpolnitve več pogojev, in sicer mora biti ravnanje, ki se očita instituciji Unije, nezakonito, škoda dejanska, med ravnanjem institucije in zatrjevano škodo pa mora obstajati vzročna zveza (sodba z dne 20. septembra 2016, Ledra Advertising in drugi/Komisija in ECB, od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, točka 64 in navedena sodna praksa).

- 148 Kot je Sodišče že presodilo, je treba tožbo v celoti zavrni, če eden od teh pogojev ni izpolnjen, ne da bi bilo treba preučiti druge pogoje za nepogodbeno odgovornost Unije (sodba z dne 14. oktobra 1999, Atlanta/Evropska skupnost, C-104/97 P, EU:C:1999:498, točka 65 in navedena sodna praksa). Poleg tega sodišču Unije teh pogojev ni treba preučiti v določenem vrstnem redu (sodba z dne 18. marca 2010, Trubowest Handel in Makarov/Svet in Komisija, C-419/08 P, EU:C:2010:147, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 149 Iz razlogov, navedenih v točkah od 32 do 41 te sodbe, je treba odškodninsko tožbo, ki jo je družba Guardian Europe vložila pred Splošnim sodiščem, v delu, v katerem se nanaša na odškodnino v višini 936.000 EUR za povrnitev domnevne premoženjske škode zaradi plačila stroškov bančne garancije po tem, ko se je razumni rok sojenja v zadevi T-82/08 že iztekel, zavrni.

Stroški

- 150 Sodišče v skladu s členom 184(2) Poslovnika Sodišča odloči o stroških, če je pritožba utemeljena in če samo dokončno odloči v sporu.
- 151 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) navedenega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 152 Ker je Evropska unija, ki jo zastopata Sodišče Evropske unije in Komisija, predlagala, naj se družbi Guardian Europe naloži plačilo stroškov, in ker ta s pritožbenimi razlogi ni uspela niti v okviru pritožbe v zadevi C-447/17 P niti v okviru glavne pritožbe v zadevi C-479/17 P, se tej družbi naloži, da poleg svojih stroškov nosi tudi vse stroške, ki so Evropski uniji, ki jo zastopata Sodišče Evropske unije in Komisija, nastali na prvi stopnji in v okviru teh dveh pritožb.
- 153 Poleg tega, ker je družba Guardian Europe predlagala, naj se Evropski uniji, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, naloži plačilo stroškov, in ker ta z edinim pritožbenim razlogom v okviru nasprotno pritožbe v zadevi C-479/17 P ni uspela, se ji naloži, da poleg svojih stroškov nosi tudi vse stroške, ki so družbi Guardian Europe nastali v okviru navedene nasprotno pritožbe.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Točka 1 izreka sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 7. junija 2017, Guardian Europe/Evropska unija (T-673/15, EU:T:2017:377), se razveljavi.**
- 2. Glavna pritožba v zadevi C-479/17 P, ki jo je vložila družba Guardian Europe Sàrl, se zavrne.**
- 3. Nasprotna pritožba v zadevi C-479/17 P, ki jo je vložila Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, se zavrne.**
- 4. Odškodninska tožba, ki jo je vložila družba Guardian Europe Sàrl, se v delu, v katerem se nanaša na odškodnino v višini 936.000 EUR za povrnitev domnevne premoženjske škode zaradi plačila stroškov bančne garancije po tem, ko se je razumni rok sojenja v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 27. septembra 2012, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (T-82/08, EU:T:2012:494), že iztekel, zavrne.**
- 5. Družbi Guardian Europe Sàrl se naloži, da poleg svojih stroškov nosi tudi vse stroške, ki so Evropski uniji, ki jo zastopata Sodišče Evropske unije in Komisija, nastali na prvi stopnji ter v okviru pritožbe v zadevi C-447/17 P in v okviru glavne pritožbe v zadevi C-479/17 P.**

6. Evropska unija, ki jo zastopa Sodišče Evropske unije, nosi poleg svojih stroškov tudi vse stroške, ki so družbi Guardian Europe nastali v okviru nasprotne pritožbe v zadevi C-479/17 P.

Podpisi